

Stip op de horizon

Ik denk dat ik nu eindelijk begrepen heb waar 'leiderschap' over gaat. Ik ben er speciaal voor op cursus gegaan. Opdat u dat zelf niet hoeft en gewoon thuis kunt blijven om piano te spelen, zal ik u het belangrijkste vertellen.

Een leider herken je vooral aan het feit dat hij of zij 'een stip op de horizon kan zetten'. Dat klinkt vaag, maar dat is precies de bedoeling. Die stip is richting-aanwijzer, lokaas en bindmiddel ineen. Je geeft ermee aan 'waar we met zijn allen naartoe moeten'. Dat is dan ook meteen het cruciale verschil tussen een leider en de rest. De rest heeft geen idee waar we naartoe moeten. De leider liegt dat-ie het wel weet.

Hoe doe je dat, een stip op de horizon zetten? Formuleer eerst een stip, en doe dat zo vaag mogelijk. Iedereen moet erin kunnen zien wat-ie wil. Maar zorg er tegelijk voor dat uw stip utopisch is, zwanger van beloften. Begin met een variant op 'Wij zijn op weg naar meer kwaliteit, meer geluk, voor een lagere prijs'. Het toevoegen van een snufje maatschappelijke betrokkenheid (rechtvaardigheid, milieu) is iets voor gevorderden, want politieke geladenheid leidt al snel tot gedoe. Bedenk: een stip moet bovenal 'verbindend' zijn, dus gezellig en voor iedereen. En dat lukt niet als je al te concreet bent.

Als leider moet u dus de kunst van het niets zeggen beheersen, en vooral kunnen verleiden en versluieren. Hoe verleidt u anderen om samen met u achter uw stip aan te waggelen? U weet: je kunt

met bijna alles weggkomen, mits je er maar het juiste gezicht bij trekt. Dus schrijf uw stip op een blaadje, zet er met grote letters 'VISIE' boven, ga voor de spiegel staan, en oefen uw voordracht. Op het moment dat u warme gevoelens in uw onderbuik krijgt, bent u op de goede weg.

Dit messiaanse element, echt gaan geloven in de 'toegevoegde waarde', is cruciaal. Bij stippen zetten draait het niet zozeer om wát u zegt, maar om het hoe. Het is marketing: vorm is belangrijker dan inhoud. Maar om de vorm goed te krijgen, moet u eerst écht in uw eigen stip geloven. Want als u dat niet doet, waarom zouden anderen dat dan doen? Een nieuwe leider is zo gevonden.

Mocht het u niet lukken om deze slag te maken, doordat u de inhoud van uw stip maar niet serieus kunt nemen, schakel dan uw trots uit. U heeft gelijk: inhoudelijk gezien stelt het inderdaad niet veel voor. Maar daar gaat het ook niet om; de functie van een stip is vooral religieus. Mensen durven zelf geen richting te geven, niet te kiezen. Ze hebben iemand nodig die dat voor hen doet. Daarom hadden we vroeger kerken, en nu leiders.

Doe uw volgelingen dus een lol, en verlos ze uit hun lijden. Spreek uw visie uit, en suggereer dat hun geploeter toch nog ergens zin heeft, want anders gaan ze ten onder aan de ondraaglijke lichtheid van de orde van de dag.

Menno de Bree

*Mensen
durven zelf
geen richting
te geven, niet te
kiezen. Daarom
hadden we
vroeger kerken,
en nu leiders*